

Ang May Dusang Puso

(ika-3 Labas)

Nobela ni Iñigo Ed. Regalado

"Salamat naman at ang restau-
rang napasukan ko ay hindi ga-
anong tunguhin ng mga nag-aaral
at mga kawani. Nang ako'y pa-
takbong nasok doon ay may ilang
nagsisikain. Palibhasa'y namu-
mutla ako, patakibong nasok doon
at pagdating ay biglang naupo't
yumupyop sa mesa, ay nabigla si-
la't ang akala'y kung ano ang
nangyayari sa akin. Isip nila'y
sinumpong ako ng kung anong sa-
kit.

"—Bakit, ineng, ano ang dina-
ramdam mo?—ang tanong ng
isang babaing asawa marahil ng
lalaking unang dumalo sa akin.—
Napapaano ka?

"Iniangat ko ang aking ulo.

"Naku, namumutla.—At ang la-
laking yaon na nakapansin sa ku-
lay ng aking mukha ay nagmama-
daling humingi sa makaw na na-
roon ng *hot tea*, samantalang hi-
nahagud-hagod naman ang aking
likod ng mabait niyang asawa.

"—Huwag na po, salamat po—
ang malumanay kong nasabi na
ang mata'y iginala sa ilang panig
ng restoran na ang hanap ay si
Silvino.—Nalipasan po lamang
yata ako ng gutom; talaga pong
ganyan ako kung magutom...

"—Kung gayo'y sopas na mai-
nit—pakli ng babai.—Mabuti'y
mainitan ang inyong tiyan...

"Siya namang pagpasok ni Silvi-
no. Ito ma'y nabigla rin nang ma-
kitang tila dinaluhan ako ng mag-
asawa at hinahagud-hagod pa ng
babai ang aking likod. Patakbo
siyang lumapit sa amin.

"—Tuding—ang biglang pumu-
las sa kanyang bibig.

"Ang aking pamumutla ay hin-
di nakubli kay Silvino.

"Ngumiti ako ng bahagya at
pabulong na binigkas ang kan-
yang pangalan. Pinasalamat
ko ang dalawang mag-asawa at di
man ibig ay nagawa ko ang ika-
lawang pagsisinungaling dahil sa
lalaking gumulo sa aking isip.
Sinabi ko sa kanila na ang *bina-
tang* dumating ay pinsang buo ko
at kami'y talagang kumakain do-
on. Nagtinginan ang mag-asawa,
aywan kung napuna nila ang
aking pagsisinungaling o naisip

na dahil sa pagdating ng aking
"pinsan" ay kalabisan na sila.

"—Mabuti po yata'y alisin nin-
yo siya dito sa tapat ng bentila-
dor—ang sabing tila payo kay Sil-
vino ng babaing patuloy pa ring
hahagud-hagod sa aking likod.

"—Siya nga po—ang ayon ng
lalaki,—bakit e... tila po pinag-
papawisan pa ng malamig.

"Ang restaurang iyon, palibha-
sa'y lalong matao kung gabi kay-
sa tanghali, ay may isang panig
na nahahalangan na noong mga
sandaling yao'y walang taong na-
ngangailangan ng bentilador.
Inanyayahan kami ng makaw na
doon patungo. Si Silvino'y napati-
ngin sa akin at wari'y nag-aala-
ngang magpasiya sa kanyang sa-
rili. Nang mahalata ko siya ay
tumindig ako't kumatig sa kan-
yang kanang bisig. Nagtuloy ka-
mi sa panig na itinuro ng makaw.

"Una akong naupo. Humingi
ng pagkain si Silvino at nang ma-
tapos ang pagsulat ng makaw sa
mga ulam na sinabi ay naupo na-
man sa silyang katapat ng aking
kinauupan. Nakapagitan sa amin
ang isang maliit na mesa. Ma-
tagal na di nakapagsalita si Sil-
vino.

"—Ano?—ang pagkatapos ng
mahaba-haba rin namang sandali
ay biglang pumulas sa kanyang
bibig na sinundan ng isang ngiti
na ang mga mata'y di iniaalis sa
akin.

"—Anong... ano?—ang naita-
nong ko naman.

"—Ibig kong sabihin... —ang
pauntul-untol na sagot na nag-iba
ng hawig,—ibig kong sabihin ay...
ano ang nararamdaman mo nga-
yon?

"—Aba, wala!—ang pangiti ko
sa kanya.

"—Mabuti ka na, samakatwid
...; nagagalak ako!

"Magalit-galit na mayamut-ya-
mot ako sa aking sarili pagkari-
ngig ko sa huling binigkas ng
aking kaharap. Sakit ko pala ang
tinutukoy niya sa *anong* pumulas
sa kanyang bibig. Akala ko'y ang

anong iyon ay nahihinggil sa
aming katayuan. Para naman
akong napahiya sa sarili ko na rin
kaya't nagwala-wala na lamang
akong binuksan ang aking bag at
nagkunwaring may tinitignan do-
on...

"—Ibig mo ba ng *hot tea*?—
ang pagkuwa'y itinanong sa akin,
—mabuti ang *hot tea* sa pinagpa-
pawisan ng malamig.

"—Kay torpe!—ang nawika ko.

"Ang *kay torpeng* ito ay sa sa-
rili ko lamang at hindi ko ipinari-
ng sa kanya. Ibig kong sabihin
ay mabagal magbigay-kahulugan
si Silvino sa alin mang kilos na
kanyang nakikita. At tila sadya
ngang mabagal, pagka't kung iba
siya ay di na mauwi sa sinasa-
bing dinaramdam ng katawan ko
ang aming pag-uusap kundi sa ni-
loloob ng baw't isa sa amin sa
mga sandaling iyon. Nabawasan
tuloy ng kaunti ang pagkakilala
ko sa kanya.

"Dumating ang makaw na may
dalang dalawang mangkok na
umaaso at buong ingat na ipina-
tong sa mesa. Hindi ko pinansin
ang mga ulam na yaon at nagpa-
tuloy akong kunwa'y may hina-
hanap sa bag. Paminsan-minsan
ay sinusulyapan ko siya. Ang to-
too ay talagang nang mga sanda-
ling yaon ay wala akong pinaki-
kiramdaman kundi si Silvino. Ito'y
sa malayo nakatingin.

"Napansin kong ang aking ka-
lagayan ay iginagalang na mabuti
ng binata. Ako lamang ang kung
bakit tila nayayamot sa kanyang
inuugali hanggang napag-ukulan
ko na tuloy ng *kay torpe*! Nag-
kakaiba ang lagay ng aming dam-
damin. Siya'y mahinusay; ang la-
hat ay dinadaan niya sa lamig.
Samantala'y sabik naman ako.
Ibig kong maliwanagan na kung
talagang umiibig nga sa akin si
Silvino.

"Dumating ang dalawa pang
mangkok na umaaso rin at kasu-
nod ang dalawang pinggang ka-
nin at mga baso ng tubig. Patu-
loy rin ako sa pagbubulatlat ng
aking bag. Aywan kung bakit.

Inaksaya ko ang mga sandali sa
kahahanap sa hinahanap na wala.

"—Ayaw ka pa bang kumain?
—ang magiliw na tanong si Sil-
vino.

"—Kumain ka na—itinugon ko,
—wala pa akong gana...

"—Akala ko'y gutom ka kaya
kaya *nagkagayon*...

"—Anong *nagkagayon*?

"—Sabi nila'y kaya ka namu-
mutla't pinagpawisan ng malamig
ay pagka't nalipasan ka ng gu-
tom...

"—Sinungaling sila... Aba!
Hindi pala, ako ang sa kanila'y
nagsinungaling.

"—Hindi kita maintindihan.

"—Namutla ako't nanlamig,
dahil sa iyo, hindi dahil sa gu-
tom...

"Nangunot ang noo ni Silvino.
Hindi pa rin niya ako nauunawa-
an. Pinagmasdan akong mabuti
at walang ginawa kundi dukutin
ang panyolito at pahirin ang gu-
miti sa noong mga butil ng pawis.

"—Kung gayon ay... —ang di
natapos niyang wika.

"—Anong kung gayon...

"—Kung gayon ay... aalis na
ako, nakasama pala ako sa iyo...
ako pala'y nakapanlamig at na-
kapagpapapawis.

"Ako'y napatawa. Sinarhan ko
ang aking bag at nagpakabuti sa
pagkakaupo. Si Silvino'y nakati-
ngin sa akin at di pinapansin ang
tila lumalamig nang mga ulam sa
mangkok.

"—Kung sabihin ko ba sa iyong
"huwag kang umalis", ano ang ga-
gawin mo?

"—Hindi ako aalis...

"—At kung sabihin kong "oo(
umalis ka", aalis ka nga?

"—Hindi.

"Nagkatawanan kami.

"Noon pa lamang kami nagsi-
mula ng pagkain...

(Saan humantong ang pag-
uusap ng dalawa? Nagpahayag
na kaya ang lalaki? At si Tuding
ay "umoo" na kaya?—Abangan
ang karugtong sa susunod na bi-
lang.)